

Cyfarwyddwr Cyffredinol Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol/
Prif Weithredwr GIG Cymru
Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Director General Health and Social Services/
NHS Wales Chief Executive
Health and Social Services Group



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Nick Ramsay AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
Caerdydd
CF99 1NA

Ein Cyf: AG/RP

12 Chwefror 2021

Annwyl Mr Ramsay

**Y diweddaraŵ am y cynnydd o ran y cyflawni'r argymhellion yn adroddiadau'r
Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Swyddfa Archwilio Cymru ar Wasanaethau y Tu Allan
i Oriau**

Diolch am eich llythyr dyddiedig 29 Medi, yn nodi ein hymateb, ar 28 Awst, yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraŵ i'r Pwyllgor am y cynnydd o ran cyflawni argymhellion ei Adroddiad ym mis Gorffennaf 2020 ar Wasanaethau y Tu Allan i Oriau. Gwnaethoch gais am ddiweddariad pellach erbyn 12 Chwefror 2021 ar y cynnydd a wnaed o ran cyflawni'r argymhellion hyn. Yn flaenorol, rydych hefyd wedi gofyn i ni roi'r wybodaeth ddiweddaraŵ ichi am argymhellion Archwilio Cymru (Swyddfa Archwilio Cymru bryd hynny) a wnaed yn eu hadroddiad y Tu Allan i Oriau a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2018. A fyddech cystal â derbyn fy ymddiheuriadau am yr oedi cyn rhoi'r diweddariad hwn i chi.

Ym mis Awst 2020, fe wnaethom nodi bod cryn dipyn o o gynnydd wedi'i wneud o ran cyflawni argymhellion y ddau adroddiad, a darparwyd dogfen ddiweddaru gynhwysfawr gennym. Yn anffodus oherwydd yr angen i'r gefnogi ymateb i COVID-19, nid ydym wedi gallu diweddaru'r ddogfen i adlewyrchu cynnydd mwy diweddaraŵ a'r cyd-destun sy'n newid. Fodd bynnag, rwy'n rhoi diweddariad cyffredinol ar gynnydd, ynghyd â sylwadau am y newid yn y cyd-destun, yn y llythyr hwn.

Dylech hefyd fod yn ymwybodol bod Swyddogion wedi cael trafodaethau gydag Archwilio Cymru ynghylch y cynnydd a amlygwyd yn y diweddariad a'r broses ar gyfer cytuno bod argymhellion wedi'u cyflawni. Yn anffodus, torrodd y pandemig ar draws y trafodaethau hyn.

Mae'r cyd-destun a'r sefyllfa ehangach sy'n ymwneud â gofal sylfaenol brys wedi newid yn sylweddol dros y 12 mis diwethaf. Fel y gwyddoch, mae COVID-19 wedi cael effaith ddofn ar y GIG. O ran y gwasanaeth Tu Allan i Oriau/111, mae'r galw wedi amrywio wrth i ymddygiad cleifion newid; yn aml roedd mwy o glinigwyr ar gael i'r gwasanaeth y Tu Allan i Oriau a'r gwasanaeth 111; mae 111 wedi dod yn frand mwy adnabyddus o ganlyniad i'w ddefnyddio ledled Cymru yn ystod y pandemig Cymru ar gyfer galwadau sy'n gysylltiedig â COVID-19; ac mae'r gwasanaeth llawn bellach ar gael mewn 5 o'r 7 bwrdd iechyd (lansiodd Cwm Taf Morgannwg y gwasanaeth 111 yn llwyddiannus ym mis Hydref 2020).

Mae COVID-19 hefyd wedi golygu bod mwy o bwyslais, gan y GIG a chan gleifion, ar ofal yn nes gartref. Nid yw adrannau achosion brys bellach yn cael eu gweld fel y pwynt mynediad hawsaf, neu orau, i'r cyhoedd sydd ag anghenion gofal brys. Yn y cyd-destun hwn, dros gyfnod y pandemig mae model cyswllt yn gyntaf CAV 24/7 wedi'i gyflwyno yng Nghaerdydd, gyda model tebyg bellach yn gweithredu yn Aneurin Bevan a chymau gweithredu wedi'i cynllunio mewn byrddau iechyd eraill dros y misoedd nesaf. Yn y modelau hyn, gofynnir i gleifion ffonio'n gyntaf cyn mynychu adrannau achosion brys. Maent yn cael eu brysbennu i ddechrau gan y sawl sy'n ateb yr alwad, ac os bydd angen, byddant wedyn yn cael eu trosglwyddo at glinigydd a fydd yn cynnal brysbennu pellach. Yn dilyn hyn, bydd y clinigwr wedyn yn gwneud penderfyniad ynghylch y pwynt gofal gorau i'r claf. Yn aml, bydd hyn yn golygu trosglwydo'r claf yn ôl at wasanaethau gofal sylfaenol neu gymunedol, ond os oes angen ei anfon i'r adran achosion brys bydd hyn yn cael ei drefnu ar gyfer adeg pan nad oes cymaint o alw.

Ar yr un pryd, ac yn rhannol i gefnogi'r dull ffôn/cyswllt yn gyntaf, mae braenarwyr y Ganolfan Gofal Sylfaenol Brys bellach yn gweithredu mewn 5 bwrdd iechyd - mae'r rhain yn ceisio darparu 'lleoliad' lle gall clinigwyr Gofal Sylfaenol weld cleifion ag angen gofal sylfaenol brys mewn modd amserol yn ystod oriau arfero a'r tu allan i oriau arferol.

Mae gweithredu gwefan GIG 111 gan gynnwys y gwiriwr symptomau ar-lein wedi cael effaith sylweddol, a chafodd dros 1.6m o ymweliadau ym mis Mawrth 2020 yn unig. Ar yr un pryd, mae amrywiaeth o wasanaethau digidol eraill ar gyfer clinigwyr a'r cyhoedd wedi gwneud gwahaniaeth sylweddol ac wedi cynyddu gwydnwch y GIG drwy gydol cyfnod COVID. Rydym yn parhau i adolygu sut y gall y gwasanaeth gefnogi gofal brys ehangach tra byddwn hefyd yn gweithredu'r system technoleg gwybodaeth 111 newydd, SALUS. Er gwaethaf yr oedi a achoswyd gan COVID-19 rwy'n rhagweld y bydd hyn ar waith yn Chwarter 3 y flwyddyn nesaf.

Mae'r datblygiadau hyn yn archwilio gwahanol ddulliau ac yn profi modelau amrywiol. Y nod yw cynhyrchu fframwaith cyson, integredig a hygyrch ar gyfer gofal sylfaenol brys 24/7. 111 fydd y pwynt mynediad ar gyfer y model integredig hwn.

I grynhoi, mae'r pandemig COVID-19 yn 2020 wedi cael effaith ddofn ar ddarparu gwasanaethau'r GIG ac ymddygiad y cyhoedd yn y ffordd y maent yn dewis cael gofal iechyd. Rydym wedi gweld datblygiadau cyflym mewn darpariaeth weithredol o fewn y GIG er mwyn sicrhau bod cleifion sy'n profi'n bositif am COVID yn cael y driniaeth sydd ei hangen arnynt ac ar yr un pryd yn diogelu'r rhai sydd fwyaf mewn perygl. Mae hyn yn darparu patrwm ar gyfer y dyfodol – fe arweiniodd y 'cyfyngiadau symud' a anelwyd at reoli lledaeniad COVID-19 at ostyngiad sydyn yn nifer y bobl sy'n mynychu Adrannau Achosion Brys, a chynnydd mawr yn nifer y galwadau i wasanaeth GIG 111 a'r defnydd o wiriwr

symptomau ar-lein COVID-19. Mae'r gwasanaethau 111 yn parhau i weithredu uwchlaw'r lefelau cyn COVID, ac fe wnaeth nifer y derbyniadau i adrannau achosion brys ddychwelyd i lefel fwy 'arferol' rhwng tonnau un a dau, mae'r rhain eto wedi lleihau o gymharu â'r sefyllfa cyn COVID.

Yng ngoleuni'r newidiadau a ddisgrifir uchod, mae Tîm y Rhaglen a'r grŵp Gofal Sylfaenol Brys yn y Rhaglen Strategol Gofal Sylfaenol yn cydweithio'n agos i adolygu'r strategaeth a'r camau gweithredu yn y dyfodol dros y blynyddoedd nesaf. Nod hyn yw darparu cynnig gofal sylfaenol brys 24/7 cyson yn hytrach nag un a ddiffinnir yn ôl pa adeg o'r dydd yw hi, neu ba ddydd o'r wythnos.

Gobeithio y bydd y diweddariad hwn o gymorth ichi.

Yn gywir



Dr Andrew Goodall

Cyfarwyddwr Cyffredinol/ Prif Weithredwr GIG Cymru